

AMLA

**CZYLI NOWY EUROPEJSKI URZĄD DS.
PRZECIWDZIAŁANIA PRANIU PIENIĘDZY
ORAZ FINANSOWANIU TERRORYZMU**

**ZADANIA I KOMPETENCJE WOBEC
INSTYTUCJI OBOWIĄZANYCH**

ALERT PRAWNY

MAJ 2024

- W ostatnich miesiącach instytucje unijne prowadzą wzmożone prace nad projektami aktów prawnych wchodzących w skład tzw. Pakietu AML, o którym pisaliśmy w [jednym z naszych poprzednich Lex Alertów poświęconych tematyce AML](#).
- Jednym z aktów prawnych objętych Pakietem AML jest rozporządzenie ustanawiające Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu zwany w skrócie „AMLA” (Authority for Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism).
- 13 grudnia 2023 r. Rada Unii Europejskiej i Parlament Europejski osiągnęły wstępne porozumienie w sprawie utworzenia AMLA i niedługo potem rozpoczął się proces wyboru siedziby AMLA. W dniu 22 lutego 2024 r., spośród dziewięciu europejskich miast, ostatecznie wybrany został niemiecki Frankfurt nad Menem. Rozpoczęcie działalności przez AMLA jest planowane na połowę 2025 r.

CEL UTWORZENIA AMLA

Celem działalności AMLA będzie przeciwdziałanie wykorzystaniu systemu finansowego Unii Europejskiej do celów prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, identyfikacja i ocena ryzyka w obszarze AML/CTF na rynku wewnętrznym Unii oraz ryzyka pochodzącego spoza Unii, a także ujednocianie i wzmacnianie praktyk nadzorczych w obszarze AML/CFT oraz praktyk w zakresie wykrywania podejrzanych przepływów pieniężnych oraz podejrzanej działalności.

Istotną część rozporządzenia w sprawie AMLA stanowią przepisy dotyczące nadzoru i współpracy AMLA z krajowymi jednostkami analityki finansowej i krajowymi organami uprawnionymi do nadzorowania przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu. Niniejszy lex alert ma jednak na celu wskazanie najciekawszych uprawnień i zadań AMLA w stosunku do instytucji obowiązanych z krajów członkowskich, zarówno z sektora finansowego, jak i z sektora niefinansowego.

BEZPOŚREDNI NADZÓR NAD WYBRANYMI INSTYTUCJAMI OBOWIĄZANYMI Z SEKTORA FINANSOWEGO

Najszerzej komentowanymi planowanymi uprawnieniami AMLA są jej bezpośrednie uprawnienia nadzorcze i śledcze wobec wybranych instytucji obowiązanych z sektora finansowego, prowadzących działalność w kilku państwach członkowskich oraz zaklasyfikowanych w nich jako podmioty z najwyższej kategorii ryzyka AML/CFT.

Instytucje obowiązane podlegające bezpośredniemu nadzorowi AMLA będą wybierane przez AMLA w specjalnej procedurze i umieszczane w publicznym wykazie wybranych podmiotów zobowiązanych, który ma podlegać aktualizacji co trzy lata. Według aktualnego projektu rozporządzenia w sprawie AMLA, urząd rozpocznie pierwszą procedurę wyboru danych

instytucji obowiązanych w dniu 1 lipca 2025 r. i ma ją zakończyć w ciągu jednego miesiąca. Pierwszy wykaz wybranych podmiotów zobowiązanych ma obejmować do czterdziestu podmiotów.

Kompetencje AMLA wobec wybranych instytucji obowiązanych będą obejmować m.in.: prawo do żądania wszelkich informacji niezbędnych do realizacji zadań powierzonych urzędowi, prawo prowadzenia dochodzeń w stosunku do każdego wybranego podmiotu zobowiązanego, uprawnienie do przeprowadzania wszelkich niezbędnych kontroli na miejscu w lokalach, uprawnienie do zobowiązania danego podmiotu do zastosowania niezbędnych środków (np. udoskonalenia procedur, opracowania planu przywrócenia zgodności z wymogami AML/CFT, ograniczenia działalności, która stwarza nadmierne ryzyko AML/CFT, zmian w strukturze zarządzania). Co istotne, AMLA będzie uprawniona do bezpośredniego nakładania na dane instytucje obowiązane kar pieniężnych.

Do nadzoru nad każdym wybranym podmiotem zobowiązanym zostanie powołany specjalny zespół nadzorczy, w którego skład będzie wchodził personel urzędu oraz personel krajowego organu nadzoru finansowego odpowiedzialnego za nadzór nad danym podmiotem zobowiązanym na szczeblu krajowym.

Obok wyżej opisanego bezpośredniego nadzoru na wybranymi podmiotami zobowiązanymi z sektora finansowego, urząd będzie sprawował również pośredni nadzór nad pozostałymi instytucjami kredytowymi lub finansowymi, za pośrednictwem krajowych organów nadzoru finansowego. W tym kontekście, krajowe organy nadzoru finansowego będą miały obowiązek powiadamiania AMLA o przypadkach znacznego pogorszenia standardów przestrzegania przepisów AML/CFT przed daną instytucją kredytową lub finansową. W skrajnych sytuacjach, w przypadku zaniechania przez organ nadzoru finansowego implementacji zaleceń AMLA wobec danej instytucji kredytowej lub finansowej, Komisja Europejska może zdecydować o przyznaniu AMLA bezpośrednich kompetencji nadzorczych w stosunku do instytucji rażąco naruszającej zasady AML/CFT.

POŚREDNI NADZÓR NAD SEKTOREM NIEFINANSOWYM

Działalność AMLA może mieć również pośredni wpływ na sposób wykonywania obowiązków AML/CFT przez instytucje obowiązane z sektora niefinansowego. Szczególnie istotną kompetencją AMLA będzie uprawnienie do wydawania wytycznych dla organów nadzoru, jednostek analityki finansowej lub podmiotów zobowiązanych, mających na celu ujednoczenie stosowania przepisów AML/CFT w ramach państw członkowskich. Ponadto, w tym samym celu, AMLA będzie mogła wydawać zalecenia skierowane do konkretnych organów nadzoru lub konkretnych instytucji obowiązanych.

CO TO OZNACZA DLA INSTYTUCJI OBOWIĄZANYCH?

Utworzenie AMLA, który będzie stał na straży przestrzegania przepisów w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu na poziomie europejskim może okazać się kolejnym czynnikiem, który sprawi, że prawidłowa implementacja i stosowanie przepisów AML/CFT staną się jedną z najbardziej istotnych kwestii w działalności instytucji obowiązanych, które już teraz mogą dokonać odpowiedniej weryfikacji w tym zakresie i usunąć ewentualne nieprawidłowości.

AUTORZY

**AGATA
SZCZEPAŃCZYK-PIWEK**

PARTNER

AGATA.SZCZEPANCZYK-
PIWEK@WKB.PL

**ANNA
WOJCIECHOWSKA, LL.M.**

PARNER

ANNA.WOJCIECHOWSKA@WKB.PL

**KARINA
CHROSTOWSKA-KOZIÓŁ**

ADWOKAT

KARINA.CHROSTOWSKA-
KOZIOL@WKB.PL

**ANNA
FENNIG**

ADWOKAT

ANNA.FENNIG@WKB.PL